

Prawo Policyjne 1990.

Bernadetta Stachura - Terlecka

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Pierwszy komentarz do Prawa Policyjnego został opublikowany w 1992 roku nakładem Biura Wydawnictw Prawniczych "Polbud". Redaktorem był Stanisław Sagan natomiast pozostali autorzy to:

- Tadeusz Hanausek,
- Andrzej Abramski,
- Jan Leśniewski,
- Stanisław Pikulski,
- Stanisław Sagan,
- Maria Taniewska.

Komentarz ten składa się z dwóch tomów:

- Tom pierwszy - komentarz - składa się z 6 rozdziałów zajmujących w sumie 78 stron,
- Tom drugi - Prawo Policyjne - składa się z 5 części zajmujących w sumie 176 stron

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Nota o autorach

Tadeusz Hanausek – ur. 28.01.1931 zm. 15.04.2002. profesor zwyczajny UJ. „Ojciec naukowy” wielu pokoleń kryminalistów. Były dziekan katedry Prawa i Administracji UJ.

Andrzej Abramski – absolwent wydziału Prawa i administracji UJ, doktor nauk prawnych.

Jan Liśniewski – absolwent Wydziału Prawa i Administracji UW, doktor nauk prawnych.

Stanisław Pikulski – absolwent wydziału Prawa i administracji UJ, doktor habilitowany nauk prawnych.

Stanisław Sagan – absolwent wydziału Prawa Uniwersytetu Wrocławskiego, doktor habilitowany.

Maria Taniewska – absolwentka Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Śląskiego, doktor nauk prawnych.

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Dystans społeczny

W Polsce przełomu lat 80/90 problem prawa policyjnego był bardzo słabo znany. Przyczyniło się do tego wiele czynników.

Źródła dystansu społecznego:

- Wadliwe pojmowanie tajemnicy służbowej,
- Ogólnikowe ujęcie norm regulujących działanie policji,
- Rozproszenie norm prawnych dotyczących organów ścigania,
- Izolacja społeczna organów ścigania,

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Definicje policji

Tworzy się Policję, jako umundurowaną i uzbrojoną formację przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa obywateli oraz do utrzymania bezpieczeństwa i porządku publicznego. /definicja z 1990r./

Tworzy się Policję jako umundurowaną i uzbrojoną formację służącą społeczeństwu i przeznaczoną do ochrony bezpieczeństwa ludzi oraz do utrzymywania bezpieczeństwa i porządku publicznego. /współczesna definicja/

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Legitymacja Policyjna

Przód legitymacji

Tył legitymacji

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Strefy działań Policji

- Strefa czynności operacyjno-rozpoznawczych
- Strefa czynności dochodzeniowo-śledczych
- Strefa czynności administracyjno-porządkowych
- Strefa czynności niecierpiących nie cierpiących zwłoki

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Myślące bagnety

Art. 58. 2. Policjant obowiązany jest odmówić wykonania rozkazu lub polecenia przełożonego, a także polecenia prokuratora, organu administracji państwowej lub samorządu terytorialnego, jeśli wykonanie rozkazu lub polecenia łączyłoby się z popełnieniem przestępstwa.

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Prawo do emerytury

Zgodnie z art. 69 ust. 1 Policjant nabywa prawo do emerytury po 15 latach. W innych krajach w latach 90 Policjanci nabywali prawo do emerytury nawet po 10 latach.

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Nieścistości i powielenia w ustawie

W ustawie mamy wiele powieleń z KK z 1932 i 1969 r. jak np. art. 145 UoP to nic innego jak art. 144 ust. 2 kk

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Prawo policyjne a inne działy prawa

W prawie policyjnym znajdziemy (jak już zdążyliśmy zauważyć) wiele zagadnień dotyczących innych stref życia:

- Prawo pracy,
- Prawo finansowe,
- Prawo ubezpieczeń społecznych,
- Prawo lokalowe,
- Prawo karne,
- Kodeksu postępowania Karnego.

Jednak w przypadku prawa policyjnego elementem wyróżniającym je od innych jest osoba Policjanta.

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Służalczość prawa wobec kryminalistyki

Kryminologia i kryminalistyka należą do zespołu nauk penalnych, policja natomiast postrzegana jest tylko w kontekście ścigania przestępstw, przez co podporządkowuje się prawo policyjne kryminologii i kryminalistyce. Niektórzy przyjmują zupełnie odwrotny pogląd na sprawę i uważają, że kryminologia i kryminalistyka są częściami prawa policyjnego. Oba te poglądy są błędne.

Można w skrócie rzec, że kryminologia to nauka o przestępstwie przestępcy, zaś kryminalistyka to nauka o metodach walki z przestępczością. Prawo policyjne jest natomiast dziedziną prawa, która zajmuje się samą policją, jej uprawnieniami, obowiązkami i zakresem działalności.

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Zakres przedmiotowy ustawy o policji

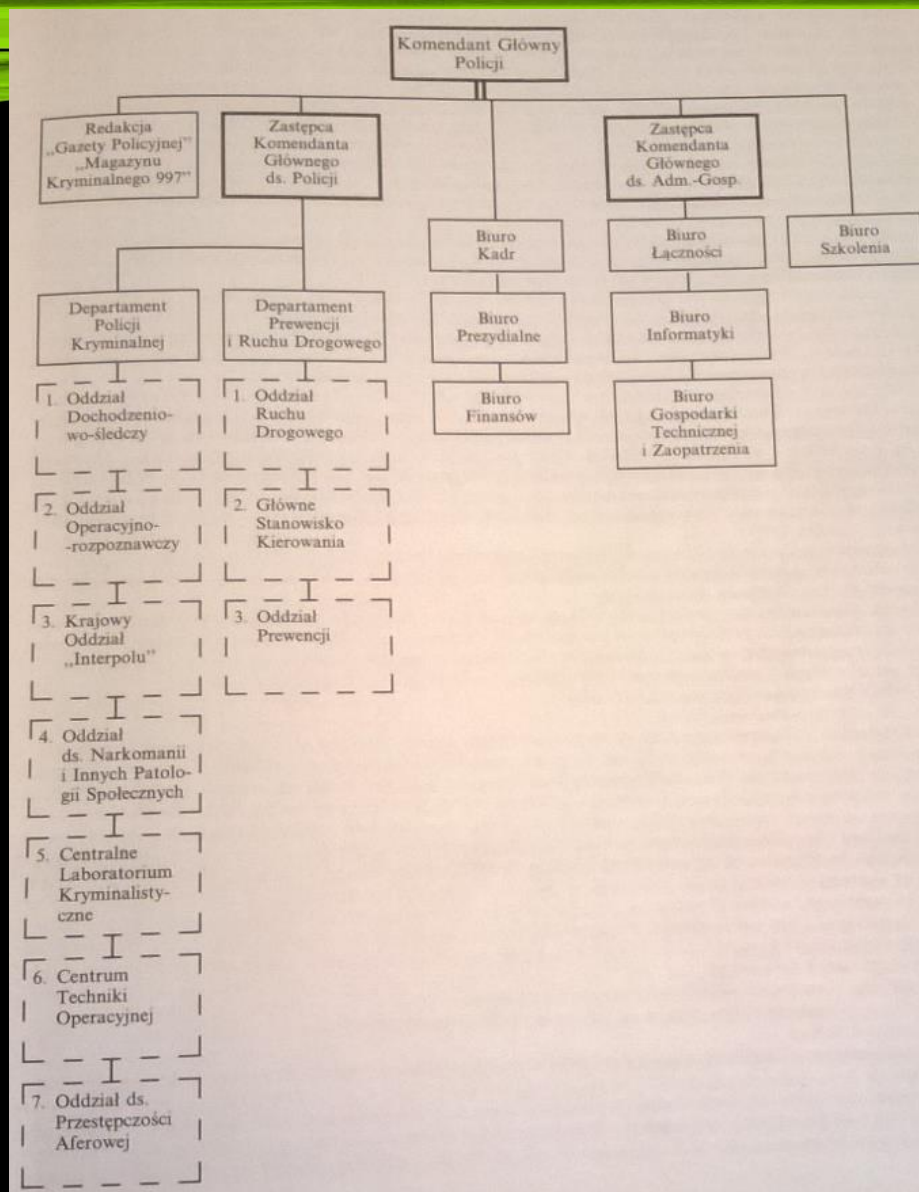
Zakres przedmiotowy ustawy o policji sprecyzowany został w artykule 2 ustawy.

Należą do nich:

- Ochrona życia i zdrowia;
- Ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego (wyłączając ruch drogowy);
- Organizowanie działań mających na celu zapobieganiu popełniania przestępstw;
- Wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie sprawców;
- Nadzór nad strażami miejskimi;
- Kontrola przestrzegania przepisów porządkowych;
- Współdziałanie z policjami innych państw.

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Organizacja policji

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Terenowe oddziały policji

- Komendanci wojewódzcy policji (mianowani i odwoływani przez MSW na wniosek KGP zaopiniowany przez wojewodę);
- Komendanci rejonowi policji (mianowani i odwoływani przez KGP na wniosek KWP zaopiniowany przez wojewodę);
- Komendanci komisariatów policji (mianowani i odwoływani przez KWP na wniosek KRP zaopiniowany przez właściwy organ samorządu terytorialnego).

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Kompetencje policji

Kompetencje policji ustawodawca zawarł w art. 14 ustawy oraz w aktach wykonawczych wydanych na podstawie art. 15 ustęp 8 ustawy o policji.

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Obowiązki policjanta dotyczące zatrzymania i udzielania pierwszej pomocy

Obowiązki podczas zatrzymania.

Policjant przystępując do zatrzymania ma obowiązek przedstawić się osobie zatrzymanej podając stopień służbowy, imię i nazwisko, a jeżeli w czasie działań nie jest umundurowany musi się wylegitymować legitymacją w taki sposób, aby zatrzymywany mógł przeczytać i zapisać dane osoby zatrzymującej (nie podaje się legitymacji ani odznaki do ręki).

W przypadku, gdy zatrzymany ma widoczne obrażenia ciała, stracił przytomność, należy udzielić mu pierwszej pomocy a w razie potrzeby wezwać lekarza. Jeżeli zatrzymany informuje, że leczy się na przewlekłą chorobę w leczeniu której przerwanie może stanowić zagrożenie życia należy zapewnić mu opiekę lekarską.

Policjant na służbie musi udzielić pierwszej pomocy w przypadku gdy nieudzielenie takiej pomocy grozi utratą życia nawet w przypadku gdy ta osoba jest zarażona chorobą AIDS.

Policja ma obowiązek powiadomić rodzinę zatrzymanego oraz zakład pracy. Zatrzymany ma prawo do zażalenia a policjant musi go o tym poinformować.

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Zwolnienie zatrzymanego

Zatrzymany musi zostać zwolniony po upływie 48 godzin od chwili zatrzymania gdy nie zostanie wydane postanowienie o tymczasowym aresztowaniu (czas zatrzymania liczy się od faktycznego pozbawienia wolności), ustaną przyczyny zatrzymania, sąd wyda postanowienie o zwolnieniu lub lekarz wyda opinię uzasadniającą zwolnienie.

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Apolityczność i zakaz wykonywania dodatkowego zatrudnienia

Policjanci nie mogą być członkami żadnych partii politycznych, gdyż mogłoby to wpłynąć na wykonywane przez nich obowiązki (w tym także sympatyzowania w toku pełnienia służby). Z tegoż samego powodu policjanci nie mogą podejmować innego zatrudnienia.

Policjant nie musi informować przełożonego o swoim wyznaniu jeżeli nie wpływa to na pełnione przez niego funkcje.

Policjant może być członkiem stowarzyszeń krajowych (np. kulturalnych i społecznych), musi tylko poinformować o tym przełożonego.

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Płatni informatorzy

Sprawa płatnych informatorów jest na tyle delikatna, że akty prawne pomijają ten temat pozostawiając to praktyce działalności policyjnej. Niestety Ustawa o Policji stała się tu wyłomem, moim zdaniem niezbyt zasadnym.

Dodatkowo daje się zaobserwować, iż w Polsce w tym zakresie nastąpił zbyt ni fiskalizm, czego dowodem jest ustawa z 26.07.1991 o podatku dochodowym.

Ustaliła ona bowiem podatek w formie ryczału w wysokości 20% od uzyskanych w ten sposób dochodów.

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Środki przymusu bezpośredniego

- Siła fizyczna;
- Urządzenia techniczne;
- Chemiczne środki obezwładniające;
- Pałki służbowe;
- Wodne środki obezwładniające;
- Psy służbowe;
- Pociski miotane.

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Użycie broni palnej

O użyciu uzbrojonych oddziałów lub pododdziałów policji zarządzenie wydaje prezes RM na wniosek MSW zawiadamiając premiera. Zarządzenie premiera lub MSW wykonuje KGP za pośrednictwem właściwych komendantów wojewódzkich policji i dowódców oddziałów.

KWP zawiadamia o przystąpieniu do realizacji zarządzenia.

Polecenie użycia przez uzbrojone oddziały środków przymusu bezpośredniego wydaje, w miarę możliwości, komendant wojewódzki policji a ich użyci następuje po rozkazie dowódcy oddziału.

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Etyka policjanta

Etyka zawodowa – zgodność postępowania osoby reprezentującej zawód z tą częścią norm moralnych (powszechnie akceptowanych w danym czasie i miejscu reguł zachowania), które dotyczą jego zawodu.

W przypadku zawodu policjanta normy etyczne poprawnego i zawodowego postępowania w ówczesnych czasach jeszcze się kształtowały. Problemy ze stworzeniem etyki zawodowej pogłębiły dodatkowo czasy służb z okresu PRL, natomiast nawiązanie do tradycji policji państwowej z okresu międzywojennego nadal budzi zbyt wiele emocji wśród Polaków.

Ustalenie podstawowych zasad moralnych staje się wręcz koniecznością, ponieważ ten zawód jak żaden inny w tak silny sposób nie jest związany z prawami i wolnościami jednostki oraz ingeruje w intymne sfery życia ludzkiego.

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Pytania?

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**

Dziękuję za uwagę.

**BERNADETTA
STACHURA - TERLECKA**